

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI • mahdollisuus kuvataideopetuksessa?

Osaava-hanke, Porvoo 21.5.2014 / Elisse Heinimaa

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI

on reggio emilian kunnallisissa päiväkodeissa kehitetty työskentelytapa.

- taustalla lapsikäisyys, jonka mukaan lapsi on utelias tutkija, joka oppiessaan testaa omia käsityksiään maailmasta
- lapsi on kyvykäs olento, jolla on sisäinen voima ja tahto kasvaa
- lapsilähtöinen oppimisenäkemys
- lapsi oppii vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa
- omat ahaa-elämykset ovat tärkeitä
- oppiminen, tietäminen ja ymmärtäminen tuottavat mielihyvää. Vaikeuksien voittaminen tuottaa iloa.

OPETTAJAN ROOLI

- opettaja luo tilanteita, joissa oppiminen voi tapahtua
- opettaja suunnittelee prosesseja – ei lopputuloksia
- opettaja on tutkija, suunnittelija ja oman työnsä arvioija
- pedagoginen dokumentointi on keskeinen työväline

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI TYÖMENETELMÄNÄ

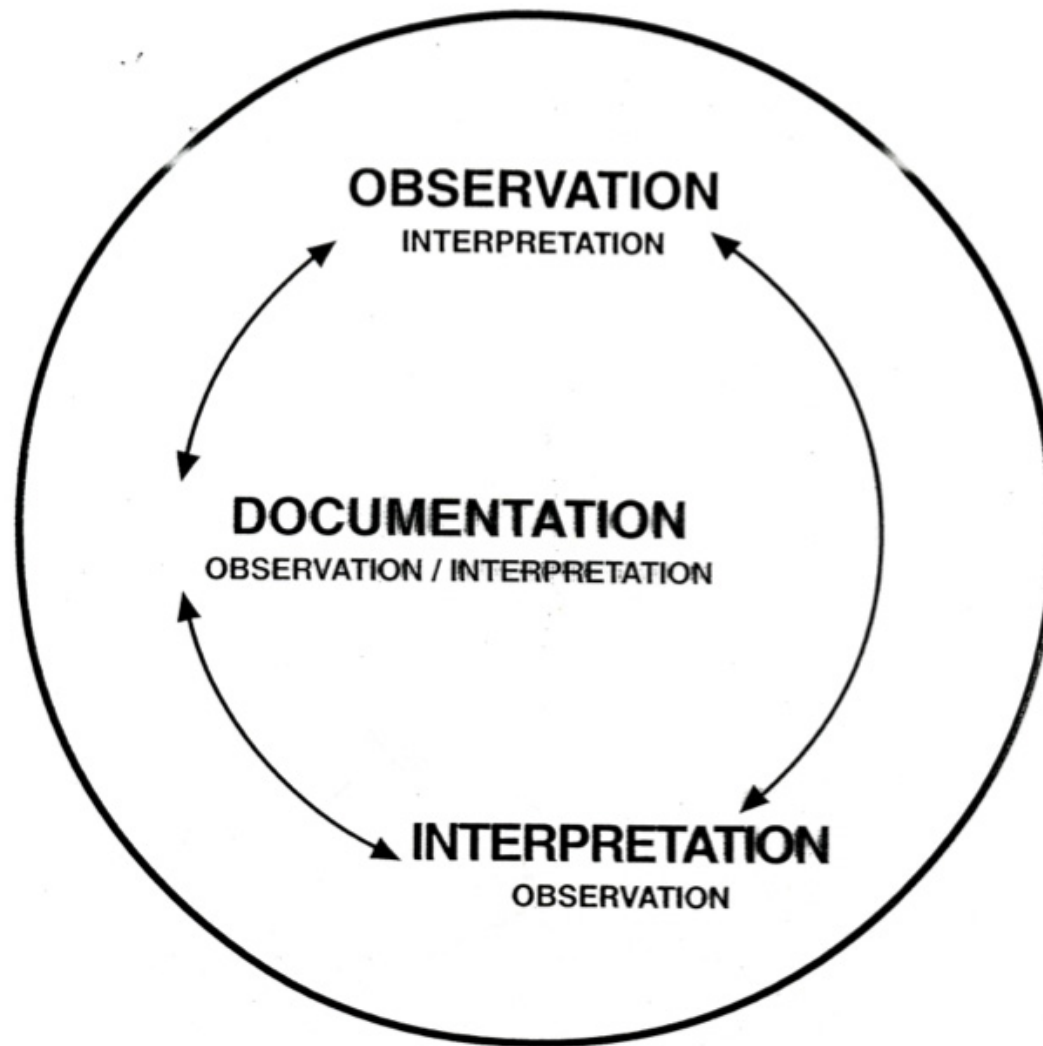
Pedagoginen dokumentointi on yhteisöllinen työmenetelmä, joka perustuu yhteiselle pohdinnalle ja arvioinnille. Yhteisöön kuuluvat lapset, vanhemmat ja päiväkodin koko henkilökunta.

Dokumentointi tekee näkyväksi lapsen ja oppimisen eli tiedon syntymisen prosessin.

Keskeisiä käsitteitä:

- havainnointi
- reflektointi, pohdinta, tulkinta

THE PEDAGOGY OF LISTENING

OBSERVATION: PARTIALITY

Pedagoginen dokumentointi ei anna valmiita vastauksia, vaan herättää kysymyksiä ja antaa suuntaa oppimisprosessille.

Dokumentoinnin avulla voidaan tutkia omaa toimintaa kasvattajana ja opettajana ja kehittää työtä.

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI

Opettajalle se merkitsee mahdollisuutta:

- pohtia omaa lapsikäsitystään ja rooliaan opettajana
- nähdä ja kuulla uudelleen mitä tapahtui lasten kanssa toimiessa.
- kerrata tapahtumia yksin tai yhdessä kollegoiden kanssa
- ymmärtää tapahtumia ja prosesseja, joissa itse oli mukana päähenkilönä epäsuorasti tai suorasti. Minkälainen olen opettajana?
- käyttää dokumentointia suunnitteluprosessin tukemiseen

Lapsille se merkitsee mahdollisuutta:

- pohtimiseen ja tapahtumien arvioimiseen yksin tai yhdessä muiden lasten ja aikuisten kanssa.
- muistamiseen
- itsensä näkemiseen uudessa valossa. Identiteetin vahvistumiseen.

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI

Vanhemmille se merkitsee mahdollisuutta:

- tietää mitä, miten ja miksi lapset tekevät niin kuin tekevät
- lasten toverien merkityksen ymmärtämiseen kasvatustekijänä
- keskusteluun muiden vanhempien kanssa
- lapsuuden merkityksen tajuamiseen
- tietoisuuteen omasta roolistaan kasvattajina

Yhteiskunnalle se merkitsee mahdollisuutta:

- saada tietoa lapsuuden merkityksestä
- suunnitella lapsille tarkoitettuja palveluja paremmin

PEDAGOGISEN DOKUMENTOINNIN EHTOJA:

Aikaa tarvitaan dokumenttien tekemiseen, yhteiseen tarkasteluun ja pohdintaan sekä suunnitteluun.

Välineitä tarvitaan kuvaamiseen ja keskustelujen nauhoittamiseen.

Koulutusta ja ohjausta tarvitaan pedagogisessa dokumentoinnissa kehittymiseen ja työskentelytavan sovellutusten kehittämiseen.

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI JA KUVATAIDEOPETUS

- suunnittelun traditiot muuttuvat
- opetukseen mukaan tutkiva näkökulma
- opettajan työ muuttuu enemmän ryhmätyöksi
- oppiminen taiteessa tulee näkyväksi
- lapsilähtöisyys saa uusia muotoja
- yhteisöllisyys lisääntyy
- jne

LISÄÄ TIETOA:

Carlina Rinaldi, *In Dialogue with Reggio Emilia*.
Routledge 2006. London and New York

Vea Vecchi, *Art and Creativity in Reggio Emilia*.
Routledge 2010. London and New York.

Hillevi Lenz Taguchi, *Varför pedagogisk dokumentation?*
HLS Förlag 1997. Stockholm.

Ann Åberg, Hillevi Lenz Taguchi, *Lyssnandets pedagogik*.
Liber 2007. Stockholm.

Making learning visible – children as individual and group learners.
Published by Reggio Children, Italy. 2001.